

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN TÀI HOÀ

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ
LÊN LỚP CỦA HIỆU TRƯỞNG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC
CƠ SỞ HUYỆN YÊN PHONG TỈNH BẮC NINH**

Chuyên ngành : **QUẢN LÝ GIÁO DỤC**
Mã số : **60.14.05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS NGUYỄN QUANG UẤN

Thái Nguyên , năm 2012

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin trân trọng bày tỏ lòng cảm ơn tới Ban giám hiệu, các thầy cô giáo của phòng Quản lý khoa học; Khoa quản lý giáo dục; Khoa Tâm lý- giáo dục; Thư viện trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này. Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với Giáo sư.Tiến sĩ Nguyễn Quang Uẩn – Người đã tận tình, chu đáo hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo và chuyên viên Sở Nội Vụ; Sở Giáo dục & Đào tạo Bắc Ninh và Phòng Giáo dục & Đào tạo huyện Yên Phong đã tạo điều kiện cho tôi được theo học lớp Cao học quản lý và hoàn thành đề tài nghiên cứu của mình.

Xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, giáo viên, các em học sinh một số trường trung học cơ sở trong huyện Yên Phong và bạn bè, đồng nghiệp đã cung cấp cho tôi những tư liệu cần thiết, giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song chắc chắn luận văn còn nhiều thiếu sót và hạn chế, tôi rất mong được sự thông cảm, góp ý phê bình của các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp để công trình nghiên cứu tiếp theo của tôi được tốt hơn.

Xin trân trọng cảm ơn !

Thái Nguyên, tháng 04 năm 2012

Tác giả

Nguyễn Tài Hoà

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1. LÝ LUẬN VỀ CÔNG TÁC QUẢN LÝ HĐGDNGLL CỦA HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG THCS	7
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	7
1.1.1. Nghiên cứu ở nước ngoài	7
1.1.2. Nghiên cứu ở trong nước	9
1.2. Một số khái niệm cơ bản	12
1.2.1. Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	12
1.2.2. Quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	12
1.2.3. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	13
1.3. Lý luận về hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	13
1.3.1. Mục tiêu của HĐGDNGLL ở THCS	13
1.3.2. Nội dung HĐGDNGLL ở THCS	14
1.3.3. Hình thức tổ chức HĐGDNGLL ở THCS	15
1.3.4. Các phương pháp tiến hành HĐGDNGLL ở THCS	17
1.3.5. Các điều kiện, phương tiện giáo dục HĐGDNGLL ở THCS	19
1.3.6. Mối quan hệ giữa HĐGDNGLL với các hoạt động khác	20
1.4. Lý luận về quản lý HĐGDNGLL của hiệu trưởng trường ...	21
1.4.1. Người hiệu trưởng THCS với tư cách là chủ thể quản lý...	21
1.4.1.1. Khái niệm người hiệu trưởng THCS	21
1.4.1.2. Chức năng, nhiệm vụ hiệu trưởng THCS	22
1.4.1.3. Vai trò quản lý HĐGDNGLL của hiệu trưởng THCS	23
1.4.2. Quản lý HĐGDNGLL của người hiệu trưởng THCS	24
1.4.2.1. Quản lý việc xây dựng kế hoạch HĐGDNGLL	24
1.4.2.2. Quản lý việc xây dựng bộ máy và tổ chức thực hiện....	25
1.4.2.3. Chỉ đạo việc thực hiện HĐGDNGLL....	25
1.4.2.4. Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện HĐGDNGLL...	25

1.4.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý HGDNGLL	25
1.4.3.1. Các yếu tố chủ quan	25
1.4.3.2. Các yếu tố khách quan	26
Tiểu kết chương 1	28
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG HGDNGLL VÀ THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HGDNGLL TẠI CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN YÊN PHONG, TỈNH BẮC NINH	29
2.1. Vài nét về tình hình kinh tế - xã hội và giáo dục đào tạo huyện..	29
2.1.1. Vài nét về tình hình kinh tế - xã hội	29
2.1.2. Vài nét về tình hình giáo dục đào tạo THCS huyện ...	30
2.2. Thực trạng HGDNGLL ở các trường THCS huyện	32
2.2.1. Nhu cầu thực hiện HGDNGLL	33
2.2.2. Nhận thức và thực hiện các mục tiêu, yêu cầu của ...	33
2.2.3. Thực trạng thực hiện các biện pháp quản lý HGDNGLL	39
2.2.4. Đánh giá kết quả thực hiện quản lý HGDNGLL...	46
2.3. Nhận thức của học sinh về việc thực hiện các HGDNGLL	47
2.3.1. Nhận thức của học sinh về việc thực hiện các HGDNGLL	47
2.3.2. Thực trạng tham gia của HS vào HGDNGLL trên mẫu tổng	50
2.3.3. Thực trạng tham gia vào HGDNGLL của các lực lượng...	52
2.3.4. Đánh giá kết quả thực hiện HGDNGLL theo ý kiến ...	54
2.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc quản lý HGDNGLL của...	56
Tiểu kết chương 2	58
CHƯƠNG 3. ĐỀ XUẤT MỘT SỐ BIỆN PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ HGDNGLL CỦA HIỆU TRƯỞNG CÁC TRƯỜNG THCS	59
3.1. Các nguyên tắc của việc đề xuất các biện pháp quản lý	59
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích của HGDNGLL	59
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học của HGDNGLL	59
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ của HGDNGLL	59

3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi của HĐGDNGLL	59
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả của HĐGDNGLL	60
3.2. Đề xuất một số biện pháp quản lý HĐGDNGLL của	60
3.3. Môi quan hệ giữa các biện pháp đề xuất	76
3.4. Khảo nghiệm nhận thức của các khách thể về tính cần thiết...	78
3.5. Kết quả thử nghiệm	80
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	84
1. Kết luận	84
2. Kiến nghị	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	90

BẢNG CÁC KÍ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết đầy đủ	Viết tắt
Ban giám hiệu	BGH
Cán bộ quản lý	CBQL
Cán bộ, giáo viên	CB,GV
Cha mẹ học sinh	CMHS
Cơ sở vật chất	CSVC
Giáo dục	GD
Giáo dục và đào tạo	GD & ĐT
Giáo viên	GV
Giáo viên bộ môn	GVBM
Giáo viên chủ nhiệm	GVCN
Giáo viên tổng phụ trách	GV TPT
Giáo dục trung học cơ sở	GD THCS
Giáo dục học sinh	GD HS
Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp	HĐGDNGLL
Học sinh	HS
Hội nghị công nhân viên chức	HNCNVC
Mầm non	MN
Trung học chuyên nghiệp	THCN
Trung học phổ thông	THPT
Thanh niên cộng sản	TNCS
Thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh	TNTP HCM
Tiểu học	TH
Trung học cơ sở	THCS
Tổng phụ trách	TPT
Ủy ban nhân dân	UBND
Xã hội chủ nghĩa	XHCN

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Ngày nay sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học, công nghệ và quá trình toàn cầu hoá đã làm cho chất lượng nguồn nhân lực trở thành yếu tố quan trọng hàng đầu đối với sự phát triển của mỗi quốc gia. Việt Nam ra nhập tổ chức thương mại thế giới và đặc biệt là đã chính thức trở thành thành viên không thường trực của Hội đồng bảo an Liên Hợp Quốc, cho thấy nước ta có rất nhiều thời cơ song cũng có nhiều thách thức trong quá trình hội nhập. Trước mắt tuy còn nhiều khó khăn, thách thức song nhất định chúng ta sẽ từng bước khắc phục được, từng bước xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa thắng lợi tạo điều kiện để tiến hành công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước thành công. Đó là nguyện vọng đồng thời cũng là quyết tâm sắt đá của toàn Đảng, toàn dân ta. Xuất phát từ yêu cầu đó Đảng ta đã xác định giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là nền tảng, là động lực đẩy mạnh công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước.

Theo Luật Giáo dục năm 2005 được sửa đổi, bổ sung năm 2009 tại điểm 1 của Điều 27 nêu rõ: “ *Mục tiêu của giáo dục phổ thông là giúp học sinh phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động và sáng tạo, hình thành nhân cách con người Việt Nam XHCN, xây dựng tư cách và trách nhiệm công dân, chuẩn bị cho học sinh tiếp tục học lên hoặc đi vào cuộc sống lao động, tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.*”

Đối với học sinh, hoạt động học tập là hoạt động chủ đạo, song hoạt động thể thao, văn nghệ, vui chơi, giải trí... là nhu cầu không thể thiếu được nhất là đối với học sinh trung học cơ sở. Cho nên việc nâng cao chất lượng giáo dục trung học cơ sở phải gắn liền với việc đảm bảo tính hồn nhiên của trẻ, phải đem lại niềm vui, niềm hạnh phúc tới trường cho trẻ. Để thực hiện được mục tiêu ấy không chỉ tổ chức cho trẻ hoạt động học tập trong thời gian các giờ chính khoá trên lớp, trong không gian bốn bức tường mà phải tổ chức cho trẻ tham gia nhiều loại hình hoạt động, đặc biệt là các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. Hoạt động

này được tổ chức không chỉ trong phòng học mà cả ở ngoài phòng học và trong thực tiễn cuộc sống.

Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp (HĐGDNGLL) là một bộ phận của quá trình giáo dục của nhà trường phổ thông. Đó là những hoạt động được tổ chức ngoài giờ học các môn học trên lớp. HĐGDNGLL là sự tiếp nối, bổ sung, hỗ trợ hoạt động dạy học trên lớp, là con đường gắn lí thuyết với thực tiễn, tạo nên sự thống nhất giữa nhận thức và hành động, nhằm lôi cuốn đông đảo học sinh tham gia để mở rộng hiểu biết, tạo không khí vui tươi lành mạnh, tạo cơ hội để học sinh rèn luyện thói quen sống trong cộng đồng và phát huy tối đa năng lực, sở thích của từng cá nhân. HĐGDNGLL đã góp phần quan trọng vào chất lượng giáo dục của nhà trường.

Tại các trường THCS huyện Yên Phong – Tỉnh Bắc Ninh, công tác HĐGDNGLL còn nhiều hạn chế do nhận thức chưa đầy đủ, do nội dung còn nghèo nàn, do phương pháp thiếu hứng thú, do điều kiện vật chất còn thiếu thốn...nhưng điều quan trọng hơn cả là do hiệu trưởng các nhà trường chưa thật mặn mà với công tác này.

Bản thân tôi được học tập ở lớp Quản lý giáo dục – chương trình đào tạo thạc sĩ của trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên, đã có nhiều năm tôi làm tổng phụ trách Đội và Bí thư chi đoàn trường trung học cơ sở (THCS) và hiện nay làm cán bộ quản lý của một trường THCS huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh. Với kiến thức được học tập – đào tạo tại trường cùng kinh nghiệm nhất định trong công tác, tôi chọn đề tài “ ***Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của Hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên phong – tỉnh Bắc Ninh.***” Làm luận văn cao học, chuyên ngành “ Quản lý giáo dục”.

2.Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu lí luận và thực trạng quản lý HĐGDNGLL để đề xuất một số biện pháp quản lý của Hiệu trưởng đối với HĐGDNGLL phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay nhằm góp phần nâng cao kết quả giáo dục toàn diện ở các trường THCS huyện Yên Phong – tỉnh Bắc Ninh.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng trường trung học cơ sở.

4. Giả thuyết khoa học

Hiện nay việc quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Phong đã đạt được những kết quả nhất định. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện còn có những biện pháp chưa phù hợp và chưa đáp ứng các yêu cầu đổi mới giáo dục THCS ở địa phương. Nếu đề xuất một số biện pháp quản lý của hiệu trưởng phù hợp yêu cầu với hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở địa phương sẽ góp phần nâng cao kết quả giáo dục ngoài giờ lên lớp và giáo dục toàn diện trong các trường THCS của địa phương.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Nghiên cứu cơ sở lí luận về quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng các trường THCS.

5.2. Nghiên cứu thực trạng hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp và thực trạng quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở các trường THCS trong địa bàn huyện Yên Phong. Lý giải nguyên nhân của thực trạng.

5.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý của hiệu trưởng nhằm nâng cao kết quả hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở các trường THCS.

6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu của đề tài

6.1. Giới hạn về đối tượng nghiên cứu

Một số biện pháp quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng trường THCS.

6.2. Phạm vi về khách thể khảo sát

Điều tra khảo sát ý kiến của lãnh đạo, chuyên viên phòng Giáo dục và đào tạo, lãnh đạo địa phương, ban giám hiệu, chi uỷ, công đoàn, tổng phụ trách đội, giáo

viên chủ nhiệm, cha mẹ học sinh và học sinh trên địa bàn huyện Yên Phong gồm 294 người trong đó có:

- + 2 Cán bộ lãnh đạo và 2 chuyên viên Phòng GD & ĐT huyện Yên Phong.
- + 12 Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh.
- + 12 đồng chí lãnh đạo địa phương.
- + 6 Chi uỷ.
- + 100 Cán bộ giáo viên (trong đó có 6 tổng phụ trách Đội, 24 giáo viên chủ nhiệm, 6 Chủ tịch Công đoàn, 64 giáo viên bộ môn).
- + 60 cha mẹ học sinh.
- + 100 học sinh trung học cơ sở.

6.3. Giới hạn về địa bàn nghiên cứu

Đề tài được nghiên cứu trên địa bàn 6 trường THCS: Đông Tiến, Thị trấn Chờ, Yên Trung, Đông Thọ, Tam Giang, Trung Nghĩa, thuộc huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh.

7. Các phương pháp nghiên cứu

7.1. Phương pháp nghiên cứu lý thuyết qua các tài liệu trong và ngoài nước

Nghiên cứu các văn bản, chỉ thị, nghị quyết của Đảng và nhà nước về vấn đề giáo dục và giáo dục ngoài giờ lên lớp cho học sinh THCS; phân tích, tổng hợp những tư liệu, tài liệu lý luận về giáo dục ngoài giờ lên lớp, những kết quả nghiên cứu các đề tài lý luận và những kết quả khảo sát, đánh giá hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho học sinh THCS để xây dựng các khái niệm công cụ và khung lý thuyết cho vấn đề nghiên cứu.

7.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- *Phương pháp quan sát sư phạm.*

Quan sát cách thức quản lý hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của hiệu trưởng trường THCS triển khai đề tài ở huyện Yên Phong.

- *Phương pháp điều tra viết bằng phiếu trưng cầu ý kiến.*

Bằng phiếu hỏi dành cho các cán bộ chuyên viên Phòng Giáo dục và đào tạo, ban giám hiệu, giáo viên, cán bộ đoàn đội, công đoàn, cha mẹ học sinh và học sinh